

Samarbeid og rettighetsavklaring

Den samiske arbeidsgruppa anbefaler flere tiltak for å styrke rettsgrunnlaget til utøverne, blant annet gjennom økt samarbeid og rettslig kartlegging og anerkjennelse. Forslaget inneholder også oversikt over uløste utfordringer som må løses i samarbeid mellom statene.

Rettigheter og avklaringer

Arbeidsgruppa legger sterkere vekt på sedvanerett og alders tids bruk enn statenes utkast. Konvensjonen bør anvendes med respekt for rettsgrunnlaget og folkeretten, men etablerer ikke i seg selv nytt rettsgrunnlag.

Rettskraftig dom basert på sedvane- eller privatrett skal gå foran konvensjonens bestemmelser.

Anvendelsen skal sikre at distrikter og samebyer også i fremtiden har mulighet for økonomisk, økologisk og kulturell bærekraftig reindrift, og bør derfor ikke være til hinder for nye driftsformer.

Når nasjonale tiltak eller inngrep i ett av landene gjennomføres, skal også det andre lands utøvere informeres og kompenseres i samme utstrekning som nasjonale utøvere. Feks. med alternative beiteområder av samme størrelse, kvalitet og rettslige status.

Samarbeidsavtaler som hovedregel

Samarbeidsavtaler skal som hovedregel benyttes mellom distrikter og samebyer. Uenighet søkes først løst gjennom forhandlinger og deretter gjennom eventuell mekling ved hjelp av Reinbeitenemnden.

Resultatløse forhandlinger løses ved at Reinbeitenemnden fastsetter beiteområder, beitetider og reinntall. Klageorgan er Overprøvingsnemnden, som fatter endelig vedtak.

Kartlegging og sikring av rettigheter til beite

Nasjonal reindriftspolitik har over år endret distriktenes og samebyenes beiteområder. Enkelte utøvere har derfor ikke opparbeidet sedvanerett til sine nye områder. Dette er en viktig del av de utfordringer som over tid har preget den grenseoverskridende reindriften.

Situasjonen er skapt av nasjonal politikk og bør løses gjennom offentlig kartlegging og anerkjennelse av rettigheter til disse områdene.

Rovdyrpolitikk er en økende trussel

Konvensjonsområdet i begge land i huser en betydelig rovdyrstamme. Utøverne beskriver situasjonen som en trussel mot den økonomiske, økologiske og kulturelle bærekraften for reindriften i begge land.

Nasjonal rovdyrpolitikk må ta hensyn til konsekvensene for reindriften i konvensjonsområdet i begge land.

Vern av reindriften areal

Stadige arealinngrep skjer i beiteområder i begge land hvor konvensjonen gjelder. Fra samisk hold oppleves dette som om beitearealene er uten rettslig og reell beskyttelse.

Det vil være et paradoks om den grenseoverskridende reindriften sikres gjennom konvensjonen, for deretter å være truet av arealinngrep fra annet hold.